

พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน
ของพนักงานโรงงานเซรามิกในจังหวัดลำปาง
Accident Prevention Behaviors
of Ceramic Factory Labors in Lampang Province

ผู้ช่วยศาสตราจารย์กิตติศักดิ์ สมุทรารักษ์^{1*}
^{1*} คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
119 ตำบลชมพู อำเภอเมือง จังหวัดลำปาง รหัสไปรษณีย์ 25100
โทร 054-237352 โทรสาร 054-241079 E-mail : kittisak119@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิกในจังหวัดลำปาง ประชากรเป็นผู้บริหารโรงงานเซรามิกในจังหวัดลำปาง จำนวน 296 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามปลายปิด ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อการวิเคราะห์ 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.35 ของประชากรทั้งหมดแล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัยพบว่าพนักงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.11 ซึ่งพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.56) อยู่ในระดับดี ด้านความพร้อมของร่างกายมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด (1.58) ซึ่งอยู่ในระดับพอใช้เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่าพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.72) อยู่ในระดับดี คือการจัดเก็บ เครื่องมืออุปกรณ์ ที่มีคมมีอันตรายไว้ในที่เก็บ ที่ปลอดภัยเมื่อใช้งานเสร็จ พฤติกรรมการไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายเพราะรำคาญและร้อนอบอ้าว อยู่ในระดับพอใช้ ค่าเฉลี่ยน้อยสุด (1.15)

คำสำคัญ: พฤติกรรม, ป้องกัน, อุบัติเหตุ, พนักงาน, โรงงานเซรามิก

Abstract

The study investigated the accident prevention behaviors of workers in ceramic factories in Lampang province. The research participants were 296 ceramic factory executives. Closed-questionnaires were distributed and 226 copies were returned, 76.35% of the total population. The data were analyzed using mean and standard deviation.

The result showed that workers had a high level of accident prevention behavior (2.11). Accident prevention with regard to tool preparation scored the highest (2.56) while physical fitness scored the lowest (1.58). When considering accident prevention behaviors separately, it was found that the safe storage of sharp and dangerous tools was at a high level (2.72), while the use of personal protective equipment was at the lowest level (1.15).

Keywords: behaviors, prevention, accident, labors, ceramic factory

1. บทนำ

การพัฒนาอุตสาหกรรมนอกจากจะช่วยสร้างความก้าวหน้าและสร้างแรงงานในประเทศชาติเป็นจำนวนมากแล้ว การพัฒนาอุตสาหกรรมดังกล่าวยังเป็นผลโดยตรงต่อปัญหา ความปลอดภัยในการทำงานด้วย โดยการพัฒนาอุตสาหกรรมอาจก่อให้เกิดอันตราย ซึ่งรวมถึงการเกิดอุบัติเหตุบาดเจ็บ พิการ เสียชีวิต และการเกิดโรคซึ่งเกี่ยวเนื่องจากการทำงานของผู้ใช้แรงงาน ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศไทยได้มีการนำเอาเทคโนโลยีจากต่างประเทศ เข้ามาสู่ระบบการผลิต เช่น เครื่องจักรกล อุปกรณ์เพิ่มการผลิต สารเคมีและสารพิษที่มีอันตราย ซึ่งนำมาใช้โดยขาดการพัฒนาความรู้ ความเข้าใจในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวอย่างเหมาะสม และที่สำคัญคือ เกิดความผิดพลาดของระบบการจัดการ จึงส่งผลให้มีการใช้แรงงานที่ต้องเสี่ยงต่ออันตรายมากขึ้น ซึ่งเป็นสาเหตุสำคัญที่ทำให้มีจำนวน ผู้ประสบอันตรายเพิ่มขึ้น นับว่าเป็นความสูญเสียที่มีผลกระทบต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทยเป็นอย่างมาก ดังนั้น ความปลอดภัยและสุขภาพของผู้ใช้แรงงานในการทำงานจึงเป็นเรื่องสำคัญอย่างยิ่งที่ทุกคนต้องตระหนักและใส่ใจตลอดเวลา เพราะผลจากสภาพแวดล้อมในการทำงานหรือผลของอุบัติเหตุที่เกิดขึ้น นอกจากจะก่อให้เกิดความสูญเสียแก่ตนเองและครอบครัว สภาพแวดล้อมและสังคมโดยรวมแล้ว ยังส่งผลกระทบโดยตรงต่อองค์กรอีกด้วย (สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม, 2541 : 8.)

ในการประสบอันตรายแต่ละครั้งนั้น ย่อมทำให้ผู้เคราะห์ร้ายเกิดความทุกข์ทรมานมีจำนวนไม่น้อยที่มีผลกระทบถึงครอบครัว และมีจำนวนมากที่ผู้เคราะห์ร้ายต้องเสียชีวิตหรือพิการตลอดไป ซึ่งได้ก่อให้เกิดความหายนะต่อชีวิตและครอบครัวอย่างมาก และยิ่งไปกว่านั้นการประสบอันตรายนั้นยังก่อให้เกิดความเสียหายต่อการผลิต สูญเสียทรัพย์สินอีกด้วย (ชัยยุทธ ขวลิทธินิกุล, 2532 : 7.)

อย่างไรก็ตามการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยต่างๆ ก็ได้ส่งผลให้เกิดการเพิ่มความเสี่ยงเสมอไป จะเห็นว่า คนทำงานกับเครื่องจักรสมัยใหม่ ดูเหมือนว่าจะปลอดภัยแต่ยังพบว่ามีผู้ประสบอันตรายเกิดขึ้นบ่อยครั้งซึ่งปัญหาเหล่านี้เกิดมาจากพฤติกรรมมนุษย์ที่ละเลยในเรื่องการป้องกันอันตรายหรืออุบัติเหตุต่าง ๆ จากการทำงาน เช่น การไม่ใช้เครื่องป้องกันอันตรายส่วนบุคคล การถอดการ์ดหรืออุปกรณ์ป้องกันอันตรายที่เครื่องจักรออก คนงานบางคนทำงานอย่างไม่มีสมาธิขณะทำงานอาจมีปัญหาด้านจิตใจ ซึ่งอาจนำไปสู่การเกิดอุบัติเหตุและการบาดเจ็บได้จากสถิติข้อมูลดังกล่าวประกอบกับการควบคุมและดูแลด้านอาชีวอนามัยในโรงงานอุตสาหกรรมและสถานประกอบการต่าง ๆ ทำให้ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิก

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิก

3. วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยวิธีการใช้แบบสอบถาม เพื่อศึกษาพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิก โดยมีรายละเอียดดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรที่วิจัยครั้งนี้เป็นผู้บริหารโรงงานเซรามิกในจังหวัดลำปาง จำนวน 296 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างและพัฒนาขึ้น ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน มีลักษณะคำถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) กำหนดให้ผู้เลือกตอบได้ 4 ตัวเลือก ข้อคำถาม มีลักษณะด้านบวกและด้านลบ (Positive or Negative Statement) สำหรับเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ถ้าเลือกตอบ	ค่าคะแนน	
	ข้อความเชิงบวก	ข้อความเชิงลบ
ปฏิบัติทุกครั้ง	3	0
ปฏิบัติบ่อยครั้ง	2	1
ปฏิบัติเป็นบางครั้ง	1	2
ไม่ปฏิบัติ	0	3

การประเมินระดับพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน ใช้วิธีการประเมินคะแนนเฉลี่ย โดยกำหนดช่วงการวัด ดังนี้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 0.00-1.00 คะแนน แสดงว่ามีพฤติกรรมควรปรับปรุง

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 1.01-2.00 คะแนน แสดงว่ามีพฤติกรรมระดับพอใช้

ช่วงคะแนนเฉลี่ย 2.01-3.00 คะแนน แสดงว่ามีพฤติกรรมระดับดี

3.3 การสร้างและการทดสอบคุณภาพของเครื่องมือการวิจัย

- (1) ศึกษาเอกสาร แนวคิดทฤษฎีและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- (2) กำหนดขอบเขตและโครงสร้างของเนื้อหาและผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามขึ้นเอง ให้ครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิจัย
- (3) นำเครื่องมือตรวจสอบความถูกต้องในด้านเนื้อหาและภาษาที่ใช้แล้วนำมาปรับปรุงอีกครั้ง
- (4) นำเครื่องมือที่ปรับปรุงแล้วไปเก็บข้อมูล

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลทางไปรษณีย์ โดยมีหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บข้อมูลไปยังผู้บริหารโรงงานช่วยดำเนินการตอบแบบสอบถามแล้วส่งกลับให้ผู้วิจัย

จำนวน 296 คน ได้แบบสอบถามที่สมบูรณ์เพื่อการวิเคราะห์ 226 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 76.35 ของประชากรทั้งหมด

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และสรุปผลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) วิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน

พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานของพนักงานโรงงานเซรามิกแบ่งออกเป็น 3 ด้าน คือ ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ ด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ด้านความพร้อมของร่างกาย โดยมีรายละเอียดดังนี้

ตารางที่ 1 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานในแต่ละด้าน

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับพฤติกรรม
1. ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ	2.18	0.90	ดี
2. ด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์	2.56	0.76	ดี
3. ด้านความพร้อมของร่างกาย	1.58	0.85	พอใช้
ภาพรวม	2.11	0.84	ดี

จากตารางที่ 1 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.11 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.56) คือด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และค่าเฉลี่ยน้อยสุด (1.58) คือด้านความพร้อมของร่างกาย

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	ระดับพฤติกรรม
1. การตรวจสอบความเรียบร้อยของเครื่องมือ / อุปกรณ์ เครื่อง ใช้ก่อนทำงานทุกครั้ง	2.60	0.75	ดี
2. การปฏิบัติตามระเบียบที่โรงงานกำหนดไว้ อย่างเคร่งครัด	2.54	0.72	ดี

ตารางที่ 2 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ(ต่อ)

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ พฤติกรรม
3. การไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายเพราะรำคาญ และร้อน อบอ้าว	1.15	0.94	พอใช้
4. การให้คำแนะนำแก่เพื่อนร่วมงานเมื่อเห็นว่าเขาไม่ปฏิบัติ ตามขั้นตอนการทำงาน	1.95	0.97	พอใช้
5. การทำความสะอาดหรือจัดสถานที่ทำงานให้สามารถ ทำงานได้อย่างปลอดภัย	2.55	0.68	ดี
6. การทำความสะอาดหรือจัดสถานที่ทำงานให้สามารถ ทำงานได้อย่างปลอดภัย	2.55	0.68	ดี
7. เมื่อท่านได้รับบาดเจ็บจากการทำงาน ท่านจะแจ้งให้ หัวหน้าทราบทันที	2.60	0.86	ดี
8. ท่านปฏิบัติตามเครื่องหมายเตือนอย่างเคร่งครัด	2.61	0.73	ดี
9. ท่านสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายในการทำงานทุกครั้ง ที่ปฏิบัติงาน	2.01	1.05	ดี
10. เมื่อน้ำมันหรือสารเคมีหก ท่านเช็ดทำความสะอาดทันที	2.47	0.92	ดี
11. ท่านปฏิบัติตามขั้นตอนการปฏิบัติงานอยู่เสมอถึงแม้จะ ทำให้งานเสร็จช้าลง	2.32	0.79	ดี
12. ท่านแต่งกายอย่างรัดกุม เหมาะสมขณะที่ทำงาน	2.17	1.01	ดี
13. ท่านไม่หยอกล้อกับเพื่อนร่วมงานในขณะที่ปฏิบัติงาน	1.60	0.99	ดี
ภาพรวม	2.18	0.90	ดี

จากตารางที่ 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.18 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.61) อยู่ในระดับดี คือปฏิบัติตามเครื่องหมายเตือนอย่างเคร่งครัดและค่าเฉลี่ยน้อยสุด (1.15) อยู่ในระดับพอใช้ คือการไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตราย เพราะรำคาญ และร้อนอบอ้าว

ตารางที่ 3 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ พฤติกรรม
1. ท่านตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือ อุปกรณ์ ป้องกันอันตราย ส่วนบุคคลก่อนใช้งาน	2.43	0.89	ดี
2. เมื่อท่านใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ในการทำงานเสร็จ ท่านตรวจสอบความเรียบร้อยของเครื่องมือทุกครั้ง	2.54	0.76	ดี
3. ท่านเลือกใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่มีความเหมาะสมกับงาน	2.61	0.68	ดี
4. เมื่อท่านพบเห็น เครื่องมืออุปกรณ์ชำรุด ท่านจะรายงานผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบทันที	2.64	0.70	ดี
5. ท่านจัดเก็บ เครื่องมืออุปกรณ์ ที่มีคม มีอันตรายไว้ ในที่เก็บที่ปลอดภัยเมื่อใช้งานเสร็จ	2.72	0.57	ดี
6. เมื่อท่านต้องสัมผัสกับสารเคมี ท่านจะใช้ถุงมือ และหน้ากากเพื่อความปลอดภัย	2.42	0.94	ดี
ภาพรวม	2.56	0.76	ดี

จากตารางที่ 3 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์อยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.56 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.72) อยู่ในระดับดี คือการจัดเก็บเครื่องมืออุปกรณ์ที่มีคม มีอันตรายไว้ในที่เก็บที่ปลอดภัยเมื่อใช้งานเสร็จ และค่าเฉลี่ยน้อยสุด (2.42) อยู่ในระดับดี คือการที่ต้องสัมผัสกับสารเคมี จะใช้ถุงมือและหน้ากากเพื่อความปลอดภัย

ตารางที่ 4 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานด้านความพร้อมของร่างกาย

ข้อความ	ค่าเฉลี่ย	ส่วน เบี่ยงเบน มาตรฐาน	ระดับ พฤติกรรม
1. ท่านมีการพักผ่อนที่เพียงพอก่อนมาปฏิบัติงาน	2.37	0.86	ดี
2. ในขณะที่ทำงานท่านคิดถึงเรื่องปัญหาครอบครัว และเพื่อน ร่วมงาน	1.92	0.86	พอใช้
3. ดื่มสุราหรือยาเสพติดขณะทำงาน	1.30	0.75	พอใช้
4. ใช้อาหรือเครื่องดื่มชูกำลังต่าง ๆ เพื่อให้สามารถทำงาน ได้นาน โดยไม่เมื่อยล้า	1.57	0.87	พอใช้
5. เมื่อท่านรู้สึกไม่สบาย ท่านจะหยุดทำงานถึงแม้งาน ยังไม่เสร็จ	1.26	0.94	พอใช้
6. ไม่หยอกล้อ คุยกับเพื่อนไปด้วยเพื่อคลายเครียดขณะทำงาน	1.07	0.81	พอใช้
ภาพรวม	1.58	0.85	พอใช้

จากตารางที่ 4 พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงาน ด้านความพร้อมของร่างกายอยู่ในระดับพอใช้คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.58 พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.37) อยู่ในระดับดี คือท่านมีการพักผ่อนที่เพียงพอก่อนมาปฏิบัติงาน และค่าเฉลี่ยน้อยสุด (1.58) อยู่ในระดับพอใช้ คือท่านไม่หยอกล้อ คุยกับเพื่อนไปด้วย เพื่อคลายเครียด ขณะทำงาน

5. ผลการวิจัย

พบว่า พนักงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.11 ซึ่งพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.56) และด้านความพร้อมของร่างกายมีค่าเฉลี่ยน้อยสุด (1.58) เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรมพบว่าพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.72) อยู่ในระดับดี คือการจัดเก็บ เครื่องมืออุปกรณ์ ที่มีคม มีอันตรายไว้ในที่เก็บที่ปลอดภัยเมื่อใช้งานเสร็จ และพฤติกรรมการไม่ใช้อุปกรณ์ป้องกันอันตรายเพราะรำคาญและร้อนอบอ้าว อยู่ในระดับพอใช้ ค่าเฉลี่ยน้อยสุด (1.15) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.18 การปฏิบัติตามเครื่องหมายเตือนอย่างเคร่งครัดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.61) อยู่ในระดับดี และการที่ต้องสัมผัสกับสารเคมี จะใช้ถุงมือและหน้ากากเพื่อความปลอดภัยค่าเฉลี่ยน้อยสุด (2.42) อยู่ในระดับดี

ด้านการใช้เครื่องมืออุปกรณ์อยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.56 การจัดเก็บเครื่องมืออุปกรณ์ ที่มีคมมีอันตราย ไว้ในที่เก็บที่ปลอดภัยเมื่อใช้งานเสร็จ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.72) อยู่ในระดับดีและค่าเฉลี่ยน้อยสุด (2.42) อยู่ในระดับดี คือการที่ต้องสัมผัสกับสารเคมี จะใช้ถุงมือและหน้ากากเพื่อความปลอดภัย

ด้านความพร้อมของร่างกายอยู่ในระดับพอใช้คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.58 การพักผ่อนที่เพียงพอก่อนมาปฏิบัติงานมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.37) พฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับดี และไม่หยอกล้อ คุยกับเพื่อนไปด้วยเพื่อคลายเครียดขณะทำงาน ค่าเฉลี่ยน้อยสุด (1.58) อยู่ในระดับพอใช้

6. อภิปรายผลการวิจัย

จากการวิจัยพบว่าพนักงานโรงงานเซรามิกในจังหวัดลำปางส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.11 ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการที่พนักงานได้รับคำแนะนำ หรือจากการสอนงานของหัวหน้างาน ตลอดจนมีการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด จึงทำให้พนักงานส่วนใหญ่มีพฤติกรรมการป้องกันอุบัติเหตุในการทำงานอยู่ในระดับดีซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของบัญชา เข้มทอง (2546: บทคัดย่อ)

ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับอยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.18 การปฏิบัติตามเครื่องหมายเตือนอย่างเคร่งครัดมีค่าเฉลี่ยมากที่สุด (2.61) อยู่ในระดับดี อาจเนื่องมาจากมีผลต่อตนเองโดยตรงและอาจเป็นเพราะความเข้มงวดของเจ้าของกิจการสอดคล้องกับงานวิจัยของ รัตนวรรณ ศรีทองเสถียร (2542: 120 - 124) ที่พบว่าการกำหนดวิธีการทำงานเป็นกฎ ระเบียบ ข้อบังคับให้พนักงานปฏิบัติหากฝ่าฝืน จะถูกลงโทษและหากปฏิบัติตามก็จะมีรางวัลเป็นแรงจูงใจในการทำงาน

ด้านการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์อยู่ในระดับดี คิดเป็นค่าเฉลี่ย 2.56 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะพนักงานตระหนักดีว่าเครื่องมือมีความสำคัญต่องานและมีอันตรายต่อการปฏิบัติงาน จึงจำเป็นต้องมีการตรวจสอบเครื่องมือเครื่องใช้ให้เหมาะสมทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ คำกล่าวของ นิพนธ์ จิตต์ภักดี (2528 : 58) ที่ว่าเครื่องมือ เครื่องใช้และอุปกรณ์ในการทำงาน หากมีอย่างเพียงพอ และเหมาะสม ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ด้านความพร้อมของร่างกายอยู่ในระดับพอใช้ คิดเป็นค่าเฉลี่ย 1.58 เพราะการปฏิบัติงานให้สำเร็จลุล่วงไปได้ ร่างกายและสภาพจิตใจมั่นคงก็สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับ (พยอม วงศ์สารศรี, 2534 : 205.) ที่กล่าวไว้ว่า สุขภาพของบุคคลเป็นปัจจัยสำคัญต่อการทำงานเป็นอย่างยิ่ง เพราะถ้าบุคคลมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงก็สามารถปฏิบัติงานใด ๆ สำเร็จลุล่วงไปได้ ในทำนองเดียวกันถ้าสภาพจิตใจของบุคคลในองค์กรมีความมั่นคง มีความสุขกายสบายใจก็สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ

7. ข้อเสนอแนะ

- 7.1 ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่พนักงานเรื่องการใช้อุปกรณ์ป้องกันต่าง ๆ
- 7.2 ควรมีการศึกษาด้านปัจจัยที่ก่อให้เกิดอุบัติเหตุในการทำงาน

8. กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้ความกรุณาอย่างสูงของผู้บริหาร พนักงานโรงงานลำปาง เซรามิกในจังหวัดลำปาง และคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์เล็ก แสงมีอานุภาพอธิการบดี และรองศาสตราจารย์บุญชาติ เนติศักดิ์ คณบดี ที่ให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง และเพื่อนร่วมงานในมหาวิทยาลัยราชภัฏลำปางทุกท่าน ที่ให้การสนับสนุนและเป็นพลังผลักดันอันสำคัญให้ผู้วิจัยมีจิตใจที่เข้มแข็ง จนสามารถประสบความสำเร็จในการทำวิจัยฉบับนี้

9. บรรณานุกรม

- ชัยยุทธ ขวลิทธิกุล. (2532). **ความปลอดภัยในการทำงาน**. กรุงเทพฯ: เมฆาเพรส.
- _____. (2532). **ความปลอดภัยในการทำงาน: สำหรับเจ้าหน้าที่ความปลอดภัยในการทำงาน**
- เล่ม 1. กรุงเทพฯ: เมฆาเพรส.
- บัญชา เข้มทอง. (2546). **การบริหารความปลอดภัยและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานส่วนผลิต บริษัท เฟื่องฟูอนันต์ จำกัด**. กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- พยอม วงศ์สารศรี. (2534). **องค์การและการจัดการ**. กรุงเทพฯ: พระนครการพิมพ์.
- นิพนธ์ จิตต์ภักดี. (2528). **ความสามารถในการปรับปรุงการทำงาน**. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- มาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สำนักงาน). (2541, กรกฎาคม – สิงหาคม 5). **แนะนำมาตรฐานระบบการจัดการอาชีวอนามัย และความปลอดภัย - มอก. 18000**. วารสารเพื่อคุณภาพและเทคนิคการบริหารธุรกิจ อุตสาหกรรม: 43 – 45.

- รัตน์วรรณ ศรีทองเสถียร. (2542). **ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการรับรู้ระบบความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานโรงงานอุตสาหกรรม.**
กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต (จิตวิทยาอุตสาหกรรมและองค์การ) มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศุภวัฒน์ เตชะพิทักษ์. (2548). **ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานบริษัทโคราช เคนดี จำกัด (K2).** กรุงเทพฯ: วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.